

Nuuk 1. April 2020
UPA2020/18
Pele Broberg Partii Naleraq

Uunga siunnersuut: Nappaatit tunillaassortut akiorniarlugit iliuitsit pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisissaat nr. xx, xx. xxxxx 2020-imeersoq (Tunillaassuinerup pinaveersaartinniarnernani siaruarnaveersaartinniarnernanilu aamma sullissiniarnermi pisariaqartitat il.il. qulakkeerniarnernani iliuseqartoqarsinnaanermut annertusiineq)

(Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

Partii Naleraq sinnerlugu Naalakkersuisut Inatsisartunilu partiit suleqatigut qutsaviginiarpakka, maanna periarfissinneqaratta Covid-19 akiorniarlugu suleqatigiinnitsinni alloriaqqinnissatsinnut.

Taamaattoq eqqaanngitsoorusunngilara Kalaallit nunaani, Danmarkip Naalagaaffeqatigiiffiani minnerunngitsumillu nunarsuarmioqatigut nualluummik eqqugaasut, sualummik qanigisaminnik annaasaqartut misiginneqatigigatsigit.

Innuttaasut nunarsuarmioqatigut malinnaaffigalugit ernumasut, neriullutik ullut nuannersut uteqqinnissaat qanigisatik ilageqqissinnaalerlugit misigissusaat paasisinnaaqaagut.

Qularutissaanngilaq meerarpassuit aanaa/aataa aamma aanaajaa/aataajaa ulluni makkunani maqaasigaat. Ilaquttagut, qanigisagut ikinngutigut nalinngasagut aammalu nunami maani inoqatigut coronamik arlaatigut sakkortuumik eqqugaasinnaasut eqqarsaatitsinniittuarput. Inuiaqatigiittulli maannakuugallartoq nukittusariaqarpugut ataatsimooqatigiittariaqarlutalu

Ataqatigiinnerput ersersittariaqarpoq timikkut arlaatigut peqquteqarlutik sanngiinnerusortagut illersortariaqarpagut, taamaatullu oqareerluta oqaatigerusunnarpoq nualluut partiilersortuunngilaq, ammit qalipaataanik immikkoortitsisuunngilaq, qanoq upperisaqarnerminngilaq aammalu pisoorsuuneq pissakinnerusorluunniit immiikkoortitanngilaa, taamaammat kinannguugaluarpuunniit apeqqusersuinngilluinnarluta kikkut tamarmik maani nunap inui nualluummik tunillatsinnissaat pinngitsoorniarlugu periutsit atorneqarsinnaasut tamaasa atorlugit ataatsimoorlutaqarpugut.

Politikkikkut akisussaassuseqartumik peqataanissarput pingaartitarilluinnarparput, taamaammalu nunap inuisa pitsaanerpaamik kiffartuunneqarlutik sullinneqarnissaat malinnaatinneqartuarnissaallu pingaartitarilluinnarparput sapinngisarpullu naapertorlugu maniguulluta peqataagatta oqaatigissavarput. Piumasaqaatigut tamaasa angusanngikkaluarlutigit nunap inui aallaavigalugit sulinissamut pitsaanerpaamik anguniaqarluta sulinitsinni peqataanerput ingerlatseqqissavarput, tamanna qularutigineqassanngilaq.

Inuit ataatsimoorluta katersuusimaartarsinnaanerput maannakkut killilersimaartinneqartoq ataatsimoorfigaarput, tamannali qaangiuteqqikkumaarpoq.

Ataatsimoorluta katerisimaaqqittalernissarput qilanaaraarput aammalu nunap inui nerioqatigaagut qanigisanik ikinngutinik, nalunngisanik taamatullu nunaqqatitsinnik annaasaqannginnerpaaffiusumik aqquusaagaqarsimalluta ataatsimooqqilernissarput qilanaaralugu neriuteqarfigaarput.

Neriuteqarneq naammaanngilarli, kaammaattuutaasut aammalu eqqarsaqqissaarluta pilersaaruseriorluakkamillu periuseqarluta pissusilersornitsigut qularutiginnngilluinnarparput annaasaqarsinnaanerput annikinnerpaaffiminiinnissaa qulakkeersinnaagipput.

Nunap inui, tamatta tamanna ataatsimoorffigitigu, takutitsigu tamatta imminut paarisinnaalluta suleqatigiissinnaalluta, ataatsimoorssinnaanerput upperaarpur, imminut oqarfigisa sapinngilagut.

Angerlarsimasa katersuunnata piffissami tulliuuttumi, taamaasillutalu tuniluunnissaagaluq pinaveersaartitsigu taamatullu annikinnerpaaffiminiititsigu ~~annikillisarfigu~~. Taamaasiornikkut takutillugu tapersorsorlutigit ulloq unnuarlu inuppasuit qasusuillutik sulisut corona akiorniarlugu. Taakku qasusuillutike ~~qasujallutik~~ sulisut, uagut ernumassutigisagut taamatullu ernumassutissagut annikillisarfigit ilungersuuteqartut, annertuumik Partii Naleqqamiit ~~aamma~~ qutsaviginiarpavut.

Taamatut Partii naleqqamiit aallarniutaasumik oqaaseqareerluta oqaluserisassamut tunngatillugu imatut oqaaseqaateqassaagut

Naalakkersuisut suligasuarinnikkut piffissaq sivikitsuinnaq atorlugu suliaq Inatsisartut aaliangiiffisassaattut saqqummiussaata piffissaq sivikitsuinnaq atorlugu nalilersuinnissaanut periarfissaqartinneqarluartugut qujarusuppugut periarfissinneqaratta immersueqataanissatsinnut.

Nualluussuup kingunerisaanik qanoq iliuseqarniarnerit aammalu inatsisissanik siunnersuutit qallunaat nunaanniit assiliinnavillugit nunatsinnut eqqunneqaannarsinnaangillat, naluneqanngitsutummi pissutsit maani Kalaallit Nunatsinni Qallunaat Nunaannilu assigiinneqqaat.

Taamaammata inatsisissaq Qallunaat Nunaanniit aallaveqartoq kopiiginnarlugu nunatsinnut atuutilersinneqarnissaanut naatsorsuutigineqarunangimmat nuannaarutigaaarpur. Maannamut suliluunniit inersuarmut apuutinngitsoq allanngoqqusatta ilaat allanngoreernerat nuannaarutigaaarpur Partii Naleqqamiit, sulili suliasaqaqaagut.

Nuannaarutigaaarpur Partii Naleqqami aaliangiiffisatut siunnersuutigisimasarpur, tassa pisortat suliffeqarfiutaat tamakkiisumik pigisaat A/S-iujunnarlugit SOV-nngortinneqarnissaanut assigusumik siunnersuuteqarmata, taamaasiornikkut A/S-it Naalakkersuisut toqqaannaq susassaqarfigilerlugit piumasaqarfigisinnaangussammatsigit inuiaqatigiinnut pisussaaffeqaataanissaat.

Tamannalu pisariinnersumik aammalu pitsaasumik siunertaqartumik siunneqarfiginissaa anguniarlugu Partii Naleqqamiit imaattumik allannguutissatut siunnersuuteqafigissaavarput, §2a imarisaa allanngornissaa:

”pisortat tamakkiisumik pigisaat aaqqissugaanerata allanngoqquneqassasut SOV selskabitut ingerlalerlutik”.

Allannguutissatut siunnersuut tamanna tunngaveqarpoq inuiaqatigiittut pigisavut suliffeqarfiit takusinnagatsigit nunap inuinut ulluinnarsiutaanut oqilisaaqataasinnaanerata. Periusarlu taanna inuiaqatigiinnut nunap inuinullu iluaqutaanerungaartussaataq ataavartunngornissaa taamaasilluta siunnersuutigaaarpur nualluussuup tunillaasortoq qaangiutereeraluarpat ingerlaqqiinnartussamik

Partii Naleqqami namminersortut namminiussuseqarnerata aamma pingaartikkatsigu, Danmarkimi immaqa atorneqarluarsinnaasoq tassa §2a stk 2, maani nunatsinni pissusissamisoorsorinngilarput ilaanissaa, taamaammallu peernissaa ~~allannguutissatut siunnersuutigaalugu~~ sakkortuumik innersuussutigaaarpur.

Danmarkimi nakorsaatinik sanasartut assigisaallu uani atorluarneqarsinnaanerat takorloorparput, nunatsinnili namminersortunut toqqissisimanangitsumik inissiisoqarsinnaanera aarleralutigu.

Aammattaaq paasinarluni §5 siunnersuutigineqartoq, naatsumik oqaasertalerusuppara. Singaporimi periuseq ilaarlugu, nunatsinnut tulluussarlugu orniginarpoq. Napparsimasut angerlarsimatinnagit, napparsimaveqarfimmiittarnissaat orniginartuuvoq. Tamannali peqqussutaasariaqanngilaq, naliginnaasumik peqqinnissaqarfipput nunap inui katsorsarnissaanut nukissaqartuaannarpata. Aamma tunillaasuisoqartinnagu.

Kiffaangissuseq imaluunniit tunillaassuinermut akiuiniarneq. Taamatut qulequtserneqarsinnaarpasippoq §6 imarisaa. Qujanartumilli Partii Naleqqamiit ersarissumik akerliuffigisarput, tassa §6 stk 2 atorlugu inuit angerlarsimaffiinut eqqartuussiviit akuersiseqqaarnagit Naalakkersuisut aalajangersaarusunnerat tunuarterneqarfigivoq siunertaa. Sulili Partii Naleqqamiit amigaatigaarput tamakkiisumik §6 stk 2 peerneqarnissaa, taamatullu allanguutissatut maanna siunnersuutigalugu.

Qanormi nukingernartigigami allaat eqqartuussiviit attaviginissaanut piffissaqannginnissaq. Ulloq unnuarlu qularinngilara tamakku aamma sulisartut taama immikkuullaritsigisumik pisoqartillugu.

Taamatutaaq §7 apeqquteqarusuffigaarput §5 eqqartukkatsinnut ilaannginnersoq, taamatutaaq qanoq nalilerneqassanersoq §7 stk 3 sivirususaanut aaliangerneqarneranut.

Partii Naleqqamiit maluginiarparput sanngiittortagut utoqqartagullu annerusumik ulluni makkunani peqquteqavissortumik tunillatsinnissaminnut ernumassuteqartut. Taakkuupput aamma ilanngullugit illersugassagut, ilarpassuartigullu inuiaqatigiitsinnut pilliuteqangaatsiarsimasut.

Taamaamat akuerisinnaanngilarput taakku pilliutigalugit §8 stk 2 pinngitsaalissummik ilaasoqarnera. Tassami sanngiitsortagut, utoqqartagut taakkuunerunngillat angalallutik tuniluunnermik nunatsinnukaassisisuusut. Peqqissunuku, inuusuttut, ullumikkut nunarsuarmioqataanerput ilutigalugu nunarsuarmi tuniluunnermik aamma peqataasut. Soorlu Danmarkimiit Østrigimut sisorariareerlutik corona nassaraat. Taamaamat sanngiitsortavut utoqqartagullu ataqqillugit sakkortuumik innersuusutigissavarput §8 stk 2 peerneqarnisoq.

Naalakkersuisuniit paasisaqarfiginerorusutavut tassaapput §12d, §12e aammalu §27. Nunatsinnut tulluarsarneqarnerani suut eqaarsaataasimappat assersuutitut atorneqarnissaanut.

Minnerunngitsumik paaserusupparput sooq §27 pisariaqarnersoq, qanoq Naalakkersuisut takorluugaqarnersut.

Taamatutaaq sooq maanna §28 atorunnaarisneqarniarnersoq Naalakkersuisuniit paaserusunnarpoq. Suunuku ullumikkut aporfineqartut tuaviisaartumik peerniarneranut.

Ullumikkut takutipparput Inatsisartuni sulineq aamma ingerlanneqarsinnaasoq, naak angallanneq uninngagaluartoq. Pissutsit immikkuullarissut Inatsisartuni sulinitinnut imaannaanngitsumik inissisimagaluartut.

Parti Naleqqamiit nuannaartugaarput nunap inuisa qinigaat katersuutinneqarmata imaannaanngitsumik killeqarfinnitsinni inatsisiliortussanngorlugit Naalakkersuisut suleriaqqinnissaminnut toqqammavissaanut aaliangersaasussanngorlugit.

Partii Naleqqamiit pingaartipparput ilungersunarluinnartumik inissisimanitsinni inuit qinigaat Inatsisartut ataavartumik piareersimallutik sulisinnaasariaqartut innuttaasut qanimut sullinnissaanik aallaaveqartumik, ataavartumik qinikkat nalilersuinermt iliuusissanullu nalilersueqataasariaqartut akisussaassuseqartumik inissisimallutik.

Akisussaaffik tamaat atorfilittanut naalackersuinullu tunniutiinnarsinnaangilarput

Taamanna toqqammavigalugu pisariaqarsorinngilarput §2 stk 2 ilaanissaa, kaammattuutigerusupparput peerneqassasoq, pissaanerup pingasoqiusanngorlugu aggulunneqarsimanera innersuussutigalutigu taamatut kaammattuuteqarpugut.

Nunap inuisa qinigaat, taakkuupput inatsisiliortussat, suliniarlik sulinissaminnut piareersimaniarlik ingammik maannakkut ilungersunartumik inissisimanitsinni.

Peqqinnisaqarfimmi sulisut, politiit allallu inuiaqatigiinni pingaaruteqartumik pinngitsoorsinnaangisatsinnik sulisut piareersimatinneqarsinnaasut sooq nunatta qinigai piareersimasinnaassanngillat sulinissaminnut inatsiliornissaminnullu. Akisussaaffik tamaat atorfilittanut Naalackersuisunullu tunniutiinnarneqarnissaa Partii Naleqqamiit apeqquserparput demokratiip aqqani, nunap inuisa qinigaat taakkuusariaqarmata nunatta ingerlanneqarnerani inatsisiliorneqarneranillu aallaaveqartut, takutereerparput qanoq suleqatigiilluta angusaqapallassinnaasugut oqaloqatigiilluarneq naaperiaanerlu aqutigalugu. Taamatut toqqammavilersuuteqqarluta siunnersuutigerusupparput innersuussutigalugulu §2 stk peerneqarnissaa.

Ullumikkut arlaannaataluunniit oqaatigisinnaangilaa coronamik tunillaassuineq nunarsuarmioqatitsinni aammalumi nunatsinni qaqugu qaangiutissanersoq, taamatullu ullunut nalinginnaasunut qaqugu utersaassanerluta.

Taamaakkaluartoq Naalackersuisut §2 stk 3 naapertorlugu pisinnaatitsissumik qinnuteqaateqarnerminni piffissaq atuutinneqarfissaa sivisuallaarujussuartutut nalilerusupparput.

Ukiamut Inatsisartut ataatsimiinnissaat septemberimi pilersaarutaavoq, taamaamat inatsit pisinnaatitsissut sivikinnerpaaffimniitsinnissaa kialluunniit sulissutigisariaqarpaa, taamaammallu innersuussutigerusupparput inatsimmi pisinnaatitsissut ukiap tungaanut atuukkallassasoq. Pisariaqassappat taamanikkussamat eqqartuilluaqqereernikkut nalilersuilluaqqereernikkullu sivitsoqqissinnaassavarput pisariaqassappat. Inuit pisinnaatitaaffiigaanerat sivikinnerpaaffimniinnissaat qitiusariaqarmat aammalu pisariaqavissumik aatsaat atuutitsisoqarnissaa inuillu pisinnaatitaaffii illersorneqarlutillu nalilersorluarneqartuarnissaat periarfissaajuassamat, taakkumi innarlernaveersaagassatta pingaarpaat ilagilluinnarmassuk.

Puigussanngilarpummi akisussaaffiit pingasoqiusanngorlugit aggugaaneranni Inatsisartut taakuummata akisussaaffeqarlutik Naalackersuisunut nakkutilliisuususaatitaallutik inisissimasuusut inuiaqatigiit sinnerlugit qinikkatut.

Nunap inuisa atugaat qinikkatut illersortussaavagut aammalu akussaasuseqarluta nunap inuinit pitsaanerpaq siunertaralugu nunap inui aallaavigalugu sulisussaavugut.

Akisussaaffiit imminut ataqatigiinnerat aammalu imminut nakkutigeqatigiinnerat illersorlugulu eriagisarisussaavarput.

Akisussaaffiit pingasunngorlugit agguarneqarneranni pingaartut ilagaat Inatsisiliortut, tassalu Inatsisartut Naalakkersuisut Inatsisartuniit sulinerat nakkutigisussaavarput.

Pingasunngorlugit agguarneqarsimasuni aapparaat inatsisinik atuutitsisussat tassaallutik Naalakkersuisut taakkulu inatsiartunit qinigaasunit nakkutigineqartussaapput.

Pinaguattullu inissisimasuupput eqqartuussisut, inatsisinik unioqqusisoqarsimatillugu pillaasinnaasut.

Taamatut akisussaaffiit imminnut nakkutigalutik aaqqissuussaanagerat inuit pisinnaatitaaffiik illersuinerupput aammalu akisussaassuseqartumik susassareqatigiittumik imminut attuumassuteqaratik suleqatigiinnikkut akiussaassuseqartumik ingerlatassaapput illersugassaallunilu taamatut agguarneqarsimanagerat.

Partii Naleqqamiit pingaartitaraarput nunap inuisa illersugaanissaat aammalu pisinnaatitaaffiisa illersornissaat. Pingaartitaraarput kinanguugaluarpat kinarsuugaluarpalluunnit tamarmik assigiimmik periarfissaqarlutillu pineqarnissaat demokratip illersortuarneratigut.

Taamatut inatsisissatut siunnersuut Partii Naleqqamiit oqaaseqarfigererlutigu imatut naatsumik naggasiuteqalaarusuppugut.

Partii Naleqqamiit qujassutigerusupparput nunap inui aallaavigalugit suliniaqataanitsinni taamatullu siunnersuutigisaartakkagut innersuussutigisaartaakkagullu tusaaneqartarmata.

Qujanaq tusaaneqaratta nunatta avataaniit tikinneqarsinnaajunnaarlugu matuneqarnissaanik tamaviaarutitsinnut, tunilunneq pinngitsoortinniarlugu, naak tamanna sivilisuumik tamaviaarutigalutigu kingusinaangajattumik pigaluartoq. Qujanaq iliuuseqartoqarmat. Taamatut piumasagarnerpummi 12. marts missaanili innersuussutigisaarparput, tamannalu kiisami Naalakkersuisut 20. marts unitsinniarlugu suaarutigaa, uagut siusinnerusukkut perusussimagaluaripput.

Taamatullu atuarfiit matunissaat meeqqat angerlartinnissaat noqqaassutigisarput akuersissutaavoq, tamannalu ullorpaaluit sioqqullugu piumasarisimagaluarparput, aammalu naaperiaatigiinnarsimavarput aatsaat tallimannngornikkut Naalakkersuisut perusunnerusimagaat. Neriutugalutigu kingunisaarata najummatseqataasivagut – qujanaq tusaaneqaratta, qujanaq iliuuseqartunut, naak aallaqqaammut tamanna aporfilersorniarneqaraluartoq. Qujanaq naaperiaasunut.

Nualluutip siuaruaakkiartornera Kinamiit aallartilluni siaruaannera malinnaavigisimavarput taamatullu nalunaarutit assigiinnngitsut sunniutigisinnaasaat saqqummerartut ilanngullugit, takusinnaalersimavarput imaannaanngitsumik ornitaqarluta taamaammallu martsip aallartilarnaniit noqqaassuteqqarsimavugut angallanneq mattunneqqanngittorli suli Inatsisartut katersorneqartariaqartut, immikkut ittumik ataatsimiittariaqartut, maannakkullu

uppernarsarneqarluni maannakkut pisariaqavinnera uppernarsarneqarlunilusoq ingerlanneqarnera kingusinaaraluartoq qujarupparput.

Taamaammat ilaatigooriarluta immaqa innuttaasut misigisartut Inatsisartut ersarinnerusariaqarnerat maanna takussutissaqalerpoq. Sulivugut.

Partii Naleqqamilu qujamasuutigaarput tusaaneqartarlutarnerput aammalu pequtissaqarlummat ataatsimiinnissaq ulluni makkunani.

Neriuppugut Inatsisartut ataatsimiinnerat tamaanga kipitinneqarani, inuiaqatigiit sullinneqarnerat kinguarsarnagu sulineq ingerlaqqissasoq. Partii Naleqqami piareersimavugut piffissami tulliuuttumi Inatsisartuni sulissalluta Naalakkersuisut kivitassaata naammareermata aamma uagut nammaqataanisatsinnut piareersimaqataasariaqartugut sulisariaqartugut misigisimagatta.

Statsministerip nunatsinni pissutsit ernumassutigalugit 17. marts oqalugiaatimini eqqaavaa, tamattalu Naalakkersuisut artukkerneqannginnerat anguniarlugu suleqataasariaqarpugut. Innuttaasut tamatta ikiuussinnaavugut peqqussutit, innersussutit malillugit.

Uagut Inatsisartut nammaqataasinnaavugut, soorlu Danmarkimi folketing suliinnavissoq suliniutaasut pitsanngorsarlugit.

Suliassattami ilarilluinnarpaat aningaasarpassuarnik kinguneqartussaq inuppassuarnut aaqqiiviginissaa. Soorlu maanna ernumanerup nalaani inimut akiliutinik nammataqarsinnaanngikkallarnissaq, suliffimmiit angerlartitaassagaanni imaluunniit takornariaqarunnaarmat kaaviiartitaqanngitsoornermi. Qularutigineqarunangilaq nunatta karsia aningaasanik attartuiinnarluni tamanna qaangerniarneranut suliniutini periarfissaanngitsoq.

Aammalu tuniluunnersuup qaangeriartuaarnerani qanoq nunatsinnut angallanneq aaqqiiviginissaanik piareersarnerit takorloorneranik sulinissaq aallartittussanngulissaaq. Tamannalu eqqarsaatigilluagaasumik ingerlasariaqarpoq tuniluunneq pilissanngippat.

Tassani takusinnaalereerparput neqeroorut apuunneqareersoq 17. martsimili periarfissarpassuarnik ammaassisimagaluartoq. Immaqa qiviarnissaanut piffissanngoqqittoq.

Covid-19 screening test-it, misissuutit 250kr missaani akillit, 90% sinnerlugu equussisut coronamic tunillatsissimanermut atortut, minutsini 15 iluani akissutissaqarfiusut periarfissat ilarilluinnarpaat.

Tassami nunatsinnut angalasut maanna ikiligaatsiarnissaat naatorsuutigissavarput, taamaasillutalu kangerlussuaq atorluarlugu misissortarniaraanni nunatsinnukartut, angalasut 100.000 misissortarniaraanni ukiumut "taamaallaat" 25mio akeqassalluni. Taakkulu 250kr bilitsip akianut ilaatinneqarsinnaallutik.

Ullumikkut 1mia tungaanut aningaasartuutigisinnaaneranut sanilliullugu orniginarneroqaaq, naak aningaasat pingaernerunngitsut taamaammallu uagut siunnersuutigisimallugu nunatsinnut angallanneq matugallarneqarnissaanut. Kisianni ulloqassaqqarpoq angallannerup ammaqinnissaanut, qanorlu takorloorneripput ingerlariaqqinissaq piareersimaffigisariarlutigu.

Allaammi takorluukkatsinnut ilaapput qanoq nunatsinni qinersineq kommuninut, inatsisartunut imaluunniit folketingimut ingerlanneqarsinnaanissaat tuniluuttoqassagalarpat. Demokrati uninnaviannngilaq tuniluunneqaraluarpalluunniit.

Tassa tamakku uagut ernumassutissagut qinikkatut, ilissi tusarnaartut malinnaasut nunatsinni eqqissillusi ulluinnarsiutisi ingerlanniassagassigit. Akisussaaffik tamaat Naalakkersuisunut

atorfinittanullu tunniunneqaannarsinnaanngilaq piffissami taama sivilutigisumi, nunap inuisa qinigaat akisussaasuseqartumik suleqataasariaqarput, neriuppugut inatsisartuni ilaasortaqtitta oqariartuutigu paasillugit tapersersueqataaffigissagaat demokratiip nunap inuisalu pisinnaatitaaffi pitsaanerpaamillu kiffartuunneqarnissaat eqqarsaatigalugu.

Qujanaq